

Samen

De tekenen verstaan

*'En dit', zei God, 'zal voor alle komende generaties
het teken zijn van het verbond tussen mij en jullie
en alle levende wezens bij jullie:
ik plaats mijn boog in de wolken;
die zal het teken zijn van het verbond
tussen mij en de aarde.'*

Genesis 9

De tekenen verstaan

Het afgelopen kerkelijk seizoen zijn er in de Johannesgemeente zes jaarthema-bijeenkomsten geweest, rondom het thema 'De tekenen verstaan'. We zijn samen op zoek gegaan om betekenis te vinden en te geven - het woord 'teken' zit erin besloten.

Het waren allemaal bijzondere avonden, waarop we als gemeenteleden veel hebben gedeeld aan ervaringen, zorgen, zienswijzen. Behalve een mooi thema, bleek het vaak ook lastig. 'Maar of dat nu een teken is...' werd regelmatig verzucht. Het was heel fijn dat we nooit overeenstemming hoefden te vinden. Juist het delen van ervaringen maakte de sfeer telkens ontspannen en weloverwogen.

Tekenen in de bijbel

Op de eerste avond hebben we gekeken naar tekenen die in de bijbel worden gegeven. Dat zijn er veel! Vaak plotselinge weersveranderingen, visioenen, tekenen van genezing, tekenen van Gods aanwezigheid, tekenen van verzoening en herstel. In de tijd waarin die verhalen zijn ontstaan, keken mensen met meer ontzag naar de wereld om zich heen. Er waren nog veel minder verklaringen dan nu; de wereld was gevuld met wonderen. En dus was er veel te vinden dat op een teken van God of het Hogere kon duiden. Aan vele tekenen werd betekenis gegeven, en daardoor vonden mensen richting. Zoals het teken van de regenboog. De ram die aan Abraham verscheen in de struiken. Het teken van het Kind in de kribbe. Van water dat wijn werd. De aardbeving toen Jezus was gekruisigd.

Maar bij al deze tekenen kun je vraagtekens zetten. Waren het niet gewoon verhalende elementen, is het wel echt gebeurd? Leggen we er niet meer in dan er werkelijk was? Het is fantastisch hoeveel we vandaag de dag weten, hoeveel we kunnen uitleggen. Overweldigend hoeveel we kunnen maken, kunnen bedenken, kunnen herstellen, genezen. Maar door alles wat we kunnen duiden, zijn we misschien wel de vaardigheid aan het verliezen om iets als een teken te ervaren. We zijn kritisch, willen niet voor de gek gehouden worden, of onszelf voor de gek houden.

*De woestijn zal zich verheugen,
de dorre vlakte vrolijk zijn,
de wildernis zal jubelen en bloeien,
als een lelie welig bloeien,
jubelen en juichen van vreugde.*

Jesaja 35

Tekenen in dromen

Die terughoudendheid was er zeker bij een aantal mensen, toen het ging over dromen, die je ook als tekens kunt ervaren. Godsdienstpsychologe Barbara Koning heeft verteld over hoe dromen ontstaan, en vooral over hoe je dromen kunt verstaan. Hoe ze de weg kunnen leiden, troost kunnen bieden, je iets over jezelf kunnen vertellen, waar je overdag niet bij kunt. Ze kunnen een spiegel zijn voor wat je niet wilt zien, of creatieve oplossingen geven. Er zijn verhalen bekend van bijvoorbeeld natuurkundigen, die een doorbraak in hun denken hadden doordat ze een oplossing voor een vraag hadden gedroomd - bijvoorbeeld Wolfgang Pauli (1900-1958), die in 1945 de Nobelprijs voor de natuurkunde ontving. Maar voor je betekenis aan je dromen kunt geven, ze als teken kunt lezen, moet je ze wel kunnen onthouden! Dat bleek voor een aantal aanwezigen een onmogelijke opdracht. Anderen zeiden dat ze nooit dromen, maar gaandeweg de gesprekken kwamen er steeds meer verhalen van dromen boven. Ook in dromen zijn de tekens niet zomaar te vinden, laat staan de betekenis. Een droomdagboek kan helpen, en ook een actieve houding en nieuwsgierigheid naar je eigen droomleven.

Alledaagse tekenen

Sommige mensen staan open voor de alledaagse tekens om hen heen. Het zingen van een vogel, en het verschijnen van een haas of een ander dier. Ik stond zelf ooit oog in oog met een jong mannetjeshert, midden in een bos in de Ardennen. Ineens was hij er, stil, statig keek hij me aan. Het voelde alsof ik op heilige grond stond, een buiten de tijd geplaatst moment. Het vulde me met ontzag, alsof ik deel mocht uitmaken van een andere wereld. Er zijn mensen die regelmatig terugkerende tekens zien - dieren, bloemen - of bepaalde muziek horen, en daardoor aan hun overleden geliefden denken.

Sommigen voelen de diepe overtuiging dat het tekens zijn die door overleden geliefden worden gegeven, als troost en bemoediging. Het sleept menigeen door moeilijke momenten heen, en maakt de omgang met de dood voor sommigen veel beter te dragen. Maar mensen praten niet zomaar over deze tekenen, en wat ze voor hen betekenen. Omdat het zo belangrijk is, en tegelijk zo kwetsbaar. Je kunt het risico niet lopen dat een ander het niet begrijpt, of afdoet als onzin.

Tekenen van hoop

Tot nu toe lijkt het erop dat tekenen je vooral zouden moeten overkomen: in een sprekend verhaal, in dromen, in alledaagse tekenen. Maar in de jaarthema-gesprekken zijn we ook op het spoor gekomen dat we tekens kunnen doen. In het najaar was Jan Jaap van Oosterzee in ons midden, namens PAX. We zaten allemaal vol vragen over al het geweld in de wereld, en op dat moment in het bijzonder over Gaza. We werden ons ervan bewust dat je tekens niet alleen maar hoeft af te wachten, maar ook kan stellen. We kunnen tekens van recht doen in een wereld vol onrecht. Die tekens worden gesteld door rechtspraak, door verdragen, door diplomatie. We hoorden hoe samenwerking tussen landen een teken van kracht en macht kan plaatsen, ten goede maar helaas ook ten kwade. Geweldloze protesten kunnen een teken worden: In 1989 stonden vele mensen in lange rijen gewelddoos te protesteren tegen de Russische invloed in hun landen: in Tsjechoslowakije, Oost-Duitsland, Hongarije, en ga zo maar door. Op één van die vele plekken stond het Russische leger paraat om in te grijpen. Achteraf bleek dat er opdracht was gegeven om in te grijpen, maar een Tsjetsjeense commandant weigerde omdat hij sympathie had voor het protest.

*Daarna zal zich dit voltrekken:
Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft.
Jullie zonen en dochters zullen profeteren,
oude mensen zullen dromen dromen,
en jongeren zullen visioenen zien.*

Joel 3: 1

Zijn weigering bleek van grote invloed te zijn. De massa van mensen werd daar niet gestopt en Gorbatsjov móest wel zwichten. Zo kwam de Muur ten val. Het verzet van een enkeling kan zo een teken worden van ongekende kracht.

En zo zijn er zoveel tekens te stellen. In de avond over actieve hoop leerden we hoe we kleine tekens van hoop kunnen maken, voor onszelf, voor anderen. Door de cirkel te gaan van dankbaarheid, naar het eren van de pijn, naar kijken met nieuwe ogen en de weg weer oppakken, kun je een weg vinden uit de zorgen die je soms zo kunnen beknellen. Het delen van de dankbaarheid, van de pijn, maar ook van de hoop, was een teken dat we samen stelden. Door de gedeelde zorgen, gedeelde hoop kwamen we samen verder en voelden we ons gedragen.

De afgelopen tijd begint er een steeds luider stem van verzet te klinken - zeker na het geweld in Loosdrecht. Mensen gaan de straat op in vreedzaam protest: steeds meer mensen laten horen dat ze een ander Nederland voor ogen hebben. Een Nederland van Samen Sterk, van openheid, vol bereidheid om

vluchtelingen te helpen. En hoe meer we deze geluiden horen, hoe meer we ze gaan voelen, en hoe meer we ze gaan leven. Daarin kunnen we tekens van hoop vinden, en tekens van hoop doen.

Tenslotte

Als gelovigen zijn we behoorlijk getraind in het verstaan van tekenen. We kunnen betekenis vinden, in bijbelverhalen, in levensverhalen. Het geloof geeft

ons dat we verder kunnen kijken dan de 'zienlijke dingen', zoals zo mooi beschreven staat in de geloofsbelijdenis van Nicea, opgesteld in 325: 'Ik geloof in één God, de almachtige Vader, Schepper van de hemelen en van de aarde, van alle zienlijke en onzienlijke dingen.' Daarnaast kunnen wij, zoals zovelen, een teken stellen. Onze stem verheffen, ruimte bieden aan wie dat nodig heeft. We richten ons op de nood van asielzoekers, daklozen, mensen die leven onder het bestaansminimum. We schrijven brieven voor Amnesty, we bidden, we blijven verlangen naar gerechtigheid, en houden actieve hoop. Dat waar we voor staan, mogen we uitdragen. Zo kunnen we als gelovigen een teken zijn van Christus' aanwezigheid in de wereld, van gerechtigheid en vrede.

*Kirsten Wuijster
predikant van
de Johannesgemeente*

Tekens tekenen?

Heel lang geleden (ik ben nu 93 jaar) studeerde ik psychologie. Dat vak ontsproot aan de wijsbegeerte en ik moest dus vele tentamens in die moederwetenschap doen om de psychologie van toen te kunnen 'plaatsen'.

De psychologie van toen werd niet gekenmerkt door veel en goed empirisch onderzoek maar door grote theorieën: we maakten kennis met de boeiende theorieën van Freud, Adler, Kunkel en Jung. Op zichzelf was dat allemaal best interessant, maar voor de toepassing van de psychologie in het bedrijf (mijn voorkeursrichting) had ik daar niet zoveel aan. De bedrijfspsychologie stond in de kinderschoenen totdat een beroemd onderzoek (het zogenoemde Hawthorne onderzoek) de deur naar empirische toetsing opende. Het ging over het verstaan van de 'tekenen' die je bij werknemers kon waarnemen en over de betekenis daarvan.

Dat beroemde Hawthorne onderzoek was de eerste grote les voor bedrijfspsychologen om 'tekenen te verstaan' op het gebied van werksituaties. Maar ik kan wel opmerken dat we nog veel

moesten leren voordat we durfden te zeggen dat we hier en daar betekenisvolle tekens konden zien en duiden. In veel wetenschappen staat die zoektocht naar relevantie van tekenen voor het vormen van een oordeel over achterliggende processen centraal.

We leren dat wij voorzichtig en terughoudend moeten zijn met het benoemen van 'tekenen der tijden' en het bepalen van onze houding in relatie daarmee. Voordat we het weten spannen we God voor onze politiek voortgedreven kar. Misschien hebben we zoiets nodig als onze actuele navigatiesystemen. Je weet vooraf niet wat je tegen zult komen maar je wordt met behulp van die navigatie de weg gewezen op het moment dat je een uitweg of omweg nodig hebt. Of is dat te simpel, te menselijk en te pragmatisch geformuleerd?

Natuurlijk kun je je omdraaien en alleen of vooral kijken naar de dingen en gebeurtenissen die je aanspreken, je bemoedigen en soms zelfs vrolijk maken.

Maar als je dan ook nog eens wordt verteld dat er een tijd komt waarin over alle mensen geoordeeld zal worden (eindoordeel, niet reparabel!) dan word je daar somber van. Ik wel tenminste. Je hebt in je leven veel verdienstelijke, aardige en hulpvaardige mensen ontmoet die niet gelovig waren. Is daar dan geen toekomst meer voor?

Eerlijk gezegd verlang ik niet zo naar 'het einde der tijden' zoals dat op veel plaatsen in de bijbel geschetst wordt. Wel naar het weerzien van geliefde mensen die gestorven zijn. Wel naar de wederkomst van Christus die vrede zal brengen. Wel naar een wereld die gekleurd is door naastenliefde,

Laten we dat toekomstplaatje maar vast gaan 'tekenen'.

Jan Scheurer

Verslag Vergadering Algemene Kerkenraad

Voor iedere SAMEN schrijf ik een stukje over wat er speelt binnen de PGE. Deze keer wil ik een stukje schrijven over een typische vergadering van de Algemene Kerkenraad om een beter beeld te geven van wat de AK zoal doet.

De AK komt normaal vijf keer per jaar samen met daartussen soms vergaderingen per email. Normaal beginnen we met een inhoudelijk onderwerp, vaak met iemand te gast en na de pauze bespreken we de gewone vergaderpunten voor die tijd van het jaar.

In de afgelopen vergadering in april was het inhoudelijk onderwerp een gesprek over de stand van zaken met het vormen van een regionaal kerkelijk bureau. Gast was Reinder Haakma, die onderdeel is van het team dat daaraan werkt. Zoals welbekend heeft de PGE een eigen kerkelijk bureau met een betaalde kracht dat zorgdraagt voor zaken als de ledenadministratie, de financiën (betalingen, collectes, Actie Kerkbalans, collectebonnen) en archivering. We zijn daarin vrij uniek. In de meeste gemeentes wordt dat werk gedaan door vrijwilligers, die in veel gevallen al op leeftijd zijn. Een paar jaar geleden is er

een initiatief gestart, ook vanuit de Classis, om te kijken of ons kerkelijk bureau kan worden uitgebreid naar een regionaal kerkelijk bureau voor meerdere gemeentes in Zuidoost-Brabant. Gebleken is dat er grote belangstelling is om hieraan mee te doen. Het probleem is echter dat de meeste gemeentes een tekort hebben op de begroting en dit eigenlijk niet kunnen betalen. Er wordt nu verder gekeken of het toch mogelijk is om hiermee een start te maken, misschien met subsidie van de PKN.

Zoals ieder jaar in april besprak de AK de financiële jaaroverzichten van de kerk en de diaconie. U kunt deze ook vinden op de website. Dit jaar was er bij de kerk een flink overschot in plaats van het

tekort dat begroot was. De reden hiervoor was er helaas gedurende 2025 nog geen invulling was gevonden voor de vacatures voor een predikant in Eindhoven-Zuid en een parttime kerkelijk werker in de Johannesgemeente. Gelukkig is er intussen wel een kerkelijk werker gevonden voor de Johannesgemeente, maar helaas is de vacature voor een nieuwe predikant nog steeds open.

Goed nieuws was wel dat de opbrengst van de vrijwillige bijdragen in 2025 op peil is gebleven ondanks een krimp van het aantal leden. Bij de diaconie was er een klein tekort maar dat was ook al begroot. Mooi was dat dankzij een hogere bijdrage vanuit OSB een extra gift kon worden gedaan aan inloophuis 't Hemeltje. Beide jaarrekeningen werden goedgekeurd door de AK en deze zullen, als er geen verder commentaar komt uit de gemeente, in juni worden doorgestuurd naar de Classis. Naast het bespreken van de jaarrekeningen nam de AK ook het besluit om het tijdelijk contract van de nieuwe koster van de Johanneskerk, Jelle Huizinga, in september om te zetten in een vast contract.

Henk Grootjans
Voorzitter AK

Toelichting bij collectiedoelen

ZONDAG 7 juni 2026

Collecte: Kerk in Actie -Zending

Pakistan

Samen bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst

Met het programma Shared Futures bevordert Kerk in Actie vreedzaam samenleven in landen waar spanningen zijn tussen religies, zoals Kenia, Egypte en Pakistan. Binnen dit programma werken jongeren met verschillende religieuze achtergronden samen. In Pakistan, waar intolerantie en geweld tegen religieuze minderheden toenemen, volgen jongeren samen een vakopleiding en trainingen in ondernemerschap, sociale vaardigheden en leiderschap. Ze starten soms samen een bedrijf, krijgen meer begrip voor elkaar en worden in hun eigen gemeenschappen ambassadeurs voor verdraagzaamheid.

ZONDAG 14 juni 2026

Collecte:

Vandaag wordt de bestemming van de collecte per wijk bepaald.

Zondag 21 juni 2026

Collecte: Villa Vrede Utrecht

Villa Vrede is een inloophuis en activiteitscentrum voor ongedocumenteerde mensen in Utrecht. Ze zijn zes dagen per week open van 09:00 - 17:00 uur. Men kan er ontbijten en een warme lunch nuttigen, andere land- en lotgenoten ontmoeten, kleren wassen, ontspannen of een dutje doen. Men hoeft niet te vrezen voor overheidsinstanties zoals de politie of Integratie- en Naturalisatie Dienst (IND). Bovendien zijn er verschillende cursussen en activiteiten waardoor men de kans krijgt zijn of haar talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Zondag 28 juni 2026

Collecte: Kerk in Actie – Werelddiaconaat Bolivia

Toekomst voor inheemse jongeren in kwets-bare dorpen

In Zuid-Bolivia wordt het heter en ontstaat er tekort aan drinkwater. Grote bedrijven veroorzaken ontbossing door monocultuur en mijnbouw van mineralen. Dat tast de biodiversiteit aan, versnelt klimaatverandering en bedreigt de inheemse bevolking. Veel inheemse jongeren vertrekken van hun geboortegrond. Vier Boliviaanse organisaties steunen 55 inheemse gemeenschappen met landrechten, beter drinkwater en trainingen om zich aan te passen aan klimaatverandering. Jongeren leren ecologisch tuinieren en bijhouden en krijgen leiderschapstrainingen.

Alle collecten zijn van harte aanbevolen.

Werkvloer voor Vluchtelingen zonder status

In het tweede projectjaar van ons diaconale project "Werkvloer voor Vluchtelingen zonder status" zijn we dankzij Share Network uit Amsterdam op het spoor gezet van ICT-cursussen voor vluchtelingen.

In augustus 2025 zijn we begonnen met het zoeken van docenten uit Eindhoven en zijn daar gelukkig in geslaagd. We bieden twee soorten cursussen aan: voor beginners met als docent Brandon. Brandon komt uit Kameroen en is met zijn laatste studiejaar bezig aan de Fontys Hogeschool. De cursus voor gevorderden wordt gegeven door Swatantra. Swatantra komt uit India en is werkzaam bij ASML. De docenten hebben hun lesprogramma op elkaar afgestemd.

Brandon krijgt van de cursisten niet alleen ICT gerelateerde vragen, doch ook allerlei andere vragen waar de vluchtelingen in de praktijk tegen aanlopen.

We hebben via De Huiskamer voor Vluchtelingen contact met "Samenvoerzeregio" en via hen hebben we in september 15 laptops van De Lage Landen (DLL) ontvangen.

Onze projectleider, Mugisha, werkt twee dagen per week voor ons en zorgt voor de aanwas van cursisten door in de buurt van De Huiskamer contact te maken met vluchtelingen. Bovendien zoekt hij vluchtelingen op in het AZC in Budel.

De eerste lichting cursussen duurde van september 2025 tot begin maart 2026. In april 2026 zijn we begonnen met de tweede ronde van ICT-cursussen. Ook nu hebben we weer laptops ontvangen en wel van ASML. Deze laptops heeft Sjaak Huijser ge-upgraded naar Windows 11 en voorzien van nieuwe accu's.

In november 2025 zijn we met 6 mensen naar de Inspiratiedag van de Raad van Kerken (RvK) in Utrecht geweest. Deze dag was georganiseerd door de werkgroep Vluchtelingen van de RvK en wij konden daar vertellen hoe we in Eindhoven ons diaconale project handen en voeten geven.

We hebben ook een poging gedaan om in aanmerking te komen voor de Jongerenprijs 2026 van Kerk en Wereld (ook PKN). Mugisha en ik zijn naar de prijsuitreiking in Amersfoort geweest. Ons projectvoorstel viel niet in de prijzen. Dat hadden we ook niet verwacht, want we waren een buitenbeentje.

Ondertussen is men ook bij De Huiskamer bezig om na te denken over technische opleidingen voor vluchtelingen. Niet iedereen heeft interesse in ICT. Het is de bedoeling dat de vluchtelingen niet in De Huiskamer blijven hangen, doch gestimuleerd worden om "door een virtueel gat in het plafond" uit De Huiskamer te ontsnappen. Drie van onze mensen hebben met goed gevolg het toelatingsexamen voor CODAM in Amsterdam afgelegd. Ze moeten nog een maand in een "piscine / zwembad" doorbrengen alvorens ze echt aan de slag kunnen voor een 2-jarige ICT-opleiding. Sjaak Huijser stimuleert hen, vooral om niet te terughoudend / bang te zijn.

Ondertussen zijn we bezig om weer subsidie bij onze sponsors (Kerk in Actie, Stichting Rotterdam, Kansfonds, Stichting Thomas van Villanova, Maatschappij van Welstand, Stichting Hofstee) voor het 4^e projectjaar (augustus 2026 t/m juli 2027) aan te vragen. Ook de Diaconie van de PGE draagt haar steentje bij.

De grote inspirator van ons diaconale project is Sjaak Huijser. Hij is begonnen door 20 jaar geleden zijn eigen huis ter beschikking te stellen aan vluchtelingen (het zogenoemde Jongerenhuis). Ondertussen zijn er 2 Jongerenhuizen waar 6 studenten samenwonen met 6 vluchtelingen. In 2015 is Sjaak voorzichtig begonnen met dagopvang voor vluchtelingen; eerst in de Adventskerk. Later bood de woningbouwvereniging de huidige locatie aan de Lichtstraat aan.

Namens de Diaconie van de PGE,
Wim Wiggers

Huiskamer
voor vluchtelingen Eindhoven

Toekomst van vluchtelingen zonder papieren

In het centrum van Eindhoven staat een prachtig gebouw, waarin vluchtelingen zonder papieren worden ontvangen. Het is een inloophuis met een veilige sfeer. Zo'n 75 vluchtelingen per week vertoeven er. Tussen de middag is er een warme maaltijd door de bezoekers zelf bereid.

Er worden taallessen Nederlands gegeven en sinds drie jaar ook cursussen ICT in samenwerking met de PGE. Verder zijn er allerlei activiteiten: fietsreparatie, fotografie, kledingontwerp enz. Twee vaste medewerkers met vrijwilligers zorgen ervoor dat alles goed verloopt. Al meer dan tien jaar.

Ik was vanaf het begin betrokken bij het geheel en ben de oprichter.

Bij de start dacht ik nog dat het mogelijk zou zijn aan vluchtelingen een goede plek in Nederland te bezorgen door hulp te bieden en ervoor te zorgen dat onze bezoekers een status kregen. Ik ben echter van gedachten veranderd en een andere weg ingeslagen door cursussen te organiseren die toegang geven tot de reguliere arbeidsmarkt zonder tussenkomst van de IND.

Jij, de lezer, moet zich eens indenken, wat aan het gebeuren is: er is in Nederland een maatschappij met twee lagen aan het ontstaan. De bovenste laag zijn wij, de onderste laag bestaat uit mensen die hier niet geboren zijn, maar afkomstig zijn uit een land dat arm is, in oorlog is of beide. Onze economie misbruikt hen met lage lonen en slecht werk. En waardeert hen niet in overeenstemming met hun opleiding. Tegelijkertijd is de politiek zogenaamd gericht op uitsluiting en terugkeer, terwijl in werkelijkheid slechts 20% terugkeert volgens een CDA-kamerlid.

We zijn drie jaar geleden opleidingen gestart die hun een betere positie in onze maatschappij bezorgen. Na afronding ervan kunnen de studenten proberen werk te vinden dat in overeenstemming is met hun opleiding. We zijn bezig wegen te vinden die aan 'onze' vluchtelingen opleidingen geven, betaald door het bedrijfsleven. Zo'n opleiding geeft direct toegang tot de arbeidsmarkt.

Op deze manier, aan het einde van mijn leven, heb ik nog steeds een flinke opdracht.

Sjaak Huijser
secretaris@huiskamervoorvluchtelingen.nl

Verwoorden wat je gelooft – over onbegrip gesproken

Er zijn bepaalde ziektes die het menselijk spraakvermogen diepgaand aantasten. Denk maar aan de ingrijpende gevolgen die een beroerte kan hebben.

In één klap kun je soms geen woorden meer formuleren. Hooguit lukt het nog om een of twee losse woorden uit te spreken, maar het vormen van hele zinnen is plotseling onmogelijk geworden. Soms verloopt dit proces juist heel langzaam en sluipend. Stuk voor stuk raak je dan niet alleen je vermogen om te spreken kwijt, maar ongemerkt ook het contact met je omgeving. Hoewel je eigen geest misschien nog volkomen helder is, kun je jouw diepste gedachten simpelweg niet meer overbrengen op de mensen om je heen. De ander verstaat je niet, of vindt in de hectiek van alledag niet de rust om echt te luisteren.

Het gevolg hiervan is vaak een groeiende eenzaamheid en een pijnlijk gevoel van afzondering. Een gezonde relatie met een medemens is nu eenmaal fundamenteel afhankelijk van verbinding en communicatie.

Waar ik het in deze meditatie over wil hebben, is een vergelijkbare vorm van eenzaamheid, maar dan specifiek op geestelijk gebied. Ik doel hier uiteraard niet op een gebrek aan verstand, maar op de persoonlijke, soms zo kwetsbare vragen rondom het geloof. Er bestaat een specifieke eenzaamheid in het geloofsleven omdat je datgene wat je in het diepst van je eigen hart ervaart, vaak heel moeilijk onder woorden kunt brengen. En mocht dit na veel zoeken wel lukken, dan blijft het spannend of de ander je werkelijk ten diepste begrijpt en aanvoelt.

Laat ik een herkenbaar voorbeeld gebruiken om dit te illustreren. Als je aan iemand die nog nooit zelf verliefd is geweest probeert uit te leggen wat ware verliefdheid precies is, dan merk je al snel de grenzen van de taal. De ander hoort je woorden wel, maar de innerlijke ervaring ontbreekt nog. Na verloop van tijd stop je met uitleggen, omdat je weet: diegene moet het eerst zelf doorleven om het echt te kunnen begrijpen. Totdat dat moment aanbreekt, blijft er bij jou een gevoel van eenzaamheid achter; een ervaring die je met niemand kunt delen.

Nog lastiger wordt het wanneer er in je omgeving heel gemakkelijk en vlot over 'de liefde' wordt gesproken, terwijl je zelf voelt dat het eigenlijk om iets veel diepers en heiligers gaat. Als iedereen die buitenkant prachtig vindt, kun je je als zoeker juist extra eenzaam voelen. Er kunnen dan gedachten opkomen als: *Lig ik hier nu als enige wakker van? Zie ik het wel goed?* Het gevaar is dat je jezelf stilletjes terugtrekt in je schulp. Niet uit de hoogte, maar juist uit verlegenheid, of uit angst om door anderen verkeerd begrepen te worden als een betweter.

in den lande' die bleven verlangen naar de innerlijke kern en de stilte van Gods tegenwoordigheid.

Daar moest ik aan denken toen een tijdje geleden een groep van honderd jonge predikanten een bemoedigend geluid liet horen. Zij riepen niet op tot oordeel, maar tot herbezinning en radicale innerlijke verdieping in de hedendaagse kerk. Het kan een eenzame, stille weg zijn als je zoekt naar deze diepgang. Soms word je niet begrepen, of schrikken mensen terug van je ernst. Maar toch: het waren historisch gezien juist vaak deze 'stillen' die, in alle bescheidenheid, lijdend en biddend, de kerk hielpen herinneren aan haar ware bron.

Laten we hun roep zien als een hoopvol en uitnodigend teken voor de toekomst van de kerk, maar ook als een persoonlijke, dagelijkse opdracht voor ons allemaal. Een weg waarop bezinning, verstilling en gebed een cruciale plaats innemen - niet om onszelf boven anderen te verheffen, maar om in alle ootmoed en liefde Christus na te volgen.

*Werner Gugler,
predikant Kruispuntgemeente*

Alpha in Son en Breugel

Op maandag 13 april zijn we met zeven deelnemers van start gegaan met de Alpha-cursus.

De meeste deelnemers hebben een kerkelijke achtergrond, maar zijn echt op zoek naar wat ze nu geloven. Ze zijn allemaal erg enthousiast.

De cursus bestaat uit elf bijeenkomsten, en elke bijeenkomst begint met een maaltijd. Zo ontstaat een open en ontspannen sfeer. Vanwege een aantal bijzondere maandagen (geen cursusavond) loopt de cursus tot na de zomervakantie door.

Vindt u het leuk om te koken voor een groep van twaalf mensen, dan kunt u zich daarvoor aanmelden via e-mail: alpha.sonenbreugel@gmail.com

Vincent Croonen

Na Pinksteren

Er zijn woorden in de kerk die een beetje op afstand zijn geraakt. Trooster is er zo één. Het klinkt al snel groot en plechtig. Alsof het alleen thuis hoort in oude Bijbelvertalingen of in een kerktaal die niet meer helemaal past bij het gewone leven. Maar juist de afgelopen tijd moest ik steeds vaker aan dat woord denken.

In het evangelie van Johannes noemt Jezus de Geest de Trooster. Niet als iemand die problemen oplost of verdriet wegneemt, maar als aanwezigheid. Als iets of iemand nabij blijft wanneer het ingewikkeld wordt.

In mijn werk als geestelijk verzorger kom ik veel mensen tegen die leven met verlies, ziekte, afscheid of grote levensvragen. In de palliatieve zorg worden gesprekken vaak verrassend helder. Mensen praten dan zelden nog over status of succes. Veel vaker gaat het over relaties. Over wie er werkelijk waren in hun leven. En opvallend vaak zijn dat niet alleen familieleden.

Vaak vertellen mensen met ontroering over een vriend of vriendin die steeds bleef komen. Iemand die naast hen bleef zitten wanneer er weinig meer te zeggen viel. Iemand bij wie ze zich niet hoefden groot te houden. Dan merk ik hoe belangrijk gekozen verbondenheid kan zijn. Mensen die je niet "gekregen" hebt, maar gevonden.

Iemand die naast hen bleef zitten

Dat zie ik ook terug in het onderwijs. Jongeren zijn vaak veel eenzamer dan volwassenen denken. Natuurlijk zitten ze online voortdurend met elkaar in contact, maar echte verbinding is iets anders. In de klas zie ik hoe belangrijk het voor leerlingen is om iemand te hebben bij wie ze zichzelf kunnen zijn. Een vriend die naast hen gaat zitten. Een klasgenoot die hen meeneemt in een groepje. Iemand die zegt: "Kom maar bij ons."

Soms lijkt dat iets kleins, maar voor een jongere kan dit het verschil maken tussen erbij horen of je totaal alleen voelen.

Daarom koos ik dit als thema voor de Pinksterviering dit jaar. Pinksteren gaat over mensen die elkaar ineens verstaan. Niet omdat ze hetzelfde zijn of uit dezelfde familie komen, maar omdat er iets ontstaat tussen mensen. Verbinding. Begrip. Nabijheid.

In de pinksterdienst in Nuenen waarin ik vooring hebben we daarom ruimte gemaakt om vriendschappen te zegenen. Niet alleen relaties die officieel benoemd worden, maar juist ook die mensen die onderweg belangrijk zijn geworden. Vriendschappen die dragend zijn. Mensen die elkaar helpen om het leven vol te houden.

Dat voelde eigenlijk heel logisch. Want iets van die Geest gebeurt niet alleen in grote woorden of bijzondere ervaringen, maar juist in gewone menselijke nabijheid. In iemand die blijft. In iemand die luistert. In iemand bij wie je even mag uitrusten van de wereld.

Troost is uiteindelijk minder ingewikkeld dan we denken.

*Karin Seijdell
Geestelijk verzorger
bij het Centrum voor Levensvragen
(www.cvl-mob.nl)
En docent levensbeschouwing van
Maerlantlyceum*

Via mail kun je contact met haar opnemen:
info@zinlab.nl

Nieuw in de wijkkerkenraad

Ik wil me graag voorstellen: Mijn naam is Arno Breunese. Ik ben opgegroeid in Hoogeveen en daarna verschillende keren verhuisd voor studie en werk. Tegenwoordig woon ik in Veldhoven met mijn vrouw Ilse en onze twee kinderen. Ooit gestart in de Advents-kerk zijn we nu regelmatig bezoekers van de Ontmoetingskerk.

Al heel lang ben ik actief in de kerk. Van de Kring Jong Volwassenen in Hengelo, via de beroepingscommissie en vier jaar scriba in Venlo, naar nog een keer beroepingscommissie en de organisatie van Actie Kerkbalans in Eindhoven-Zuid (en nog wat kleinere activiteiten).

Je inzetten voor de kerk past bij mij. Geloven doe je immers niet alleen, daarvoor heb je een gemeenschap nodig. Zo'n gemeenschap maak je met elkaar. En als dan de vraag komt om je daarvoor in te zetten, wat is dan je antwoord? Op 19 april was mijn antwoord 'ja' en ben ik lid geworden van de wijkkerkenraad Eindhoven-Zuid als afgevaardigde naar de Algemene Kerkenraad.

In de komende periode wil ik mij inzetten voor het bouwen en behouden van een levendige kerkgemeenschap die past bij deze tijd.

Arno Breunese

Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven

Zaterdag 6 juni - 18.30 uur

Oecumenische viering in de Johanneskerk
Voorganger: Arjan Broers, pastor, theoloog, programmamaker en verbonden aan de Dominicuskerk in Amsterdam.

Thema: 'Het land valt uiteen' naar aanleiding van gedeelten uit het boek Koningen.

Michel Besnard

**Stichting
Oecumenische
Vieringen
Eindhoven**

Regenboogviering - United we Stand

In deze kerkdienst vieren we dat we allemaal welkom zijn zoals we zijn! Samen vieren we de liefde in al haar veelkleurigheid en de kracht van gemeenschap die iedereen werkelijk en onvoorwaardelijk accepteert. Want samen staan we sterk – ook tegenover vooroordelen, haat en discriminatie. 'United we stand' is het thema van de Pride in Eindhoven dit jaar en van de viering.

De viering duurt ongeveer een uur en wordt gehouden in het Nederlands, maar alle teksten zijn ook in het Engels beschikbaar. Na afloop is er tijd om iets te drinken en na te praten, voordat de Pride optocht begint. Wie wil, kan aansluiten om samen bij de Pride Parade te staan en een positief geluid te laten horen.

Iedereen die de diversiteit wil meevieren in een kerkdienst, is van harte welkom! Zo kunnen we samen het signaal geven dat de hele regenboog welkom is in onze kerken, een klein moment van bezinning voordat het Pride feest losbarst!

De viering is voorbereid door een groep betrokkenen uit verschillende geloofsgemeenschappen. De voorgangers zijn ds. Esther van der Panne van de Remonstranten Eindhoven en ds. Kirsten Wuijster van de PGE.

Zaterdag 13 juni, 10.30 uur, in de Remonstrantse Kerk, Dommelhoevstraat 1A, Eindhoven
 Contactpersoon: Kirsten Wuijster, k.wuijster@gmail.com

Kerken die de viering ondersteunen:
 Doopsgezinde Gemeente Eindhoven, Oud-Katholieke Parochie Eindhoven, Protestantse Gemeente Eindhoven, Remonstranten Eindhoven

Zaterdag 13 juni is het begin van de Eindhoven Pride Week. Dit is een jaarlijks evenement om diversiteit en de zichtbaarheid van de LHBTQIA+-gemeenschap te vergroten en te vieren.

Voorafgaand aan de Pride Parade is er om 10.30 uur een Regenboogviering georganiseerd door LHBTQIA+- (en bondgenoten) uit verschillende kerken. De viering vindt plaats op dit moment, omdat sommige initiatiefnemers een nare ervaring hebben opgedaan bij de vorige Pride optocht. Aan het begin daarvan stond een groep christenen met spandoeken die *queers* veroordeelden en nogal intimiderend optraden.

Tegenwicht

Een vliegveld is een commerciële organisatie waar geld verdienen voorop staat. Overal zijn winkels te vinden waar je je geld uit kan geven, en natuurlijk kost reizen geld.

Ik sprak een familie, met drie kinderen, die op vakantie ging. Ze hadden geprobeerd digitaal in te checken, maar er was iets mis met de website. Daarom waren ze laat en moesten ze extra betalen om toch op reis te mogen. Zo wordt het geld uit je zak geklopt.

Ik vertelde dat ik luchthavenpastor ben en dat er een gebedsruimte is. Ze begonnen meteen te vertellen over de kerk waar ze bij hoorden en vroegen me of ik ook bid. We hadden een mooi gesprek over bidden, en over de gebedsruimte.

Wat is het waardevol een tegenwicht te kunnen bieden

Wat is het waardevol, om in een omgeving waar geld verdienen aan alle kanten aanwezig is, een tegenwicht te kunnen bieden. Er zijn andere waarden. Bidden voor een ander, aandacht geven, luisteren. Een gebedsruimte te midden van alle commercie, wat een mooi contrast.

Mirjam van Nie

Uit het Open Huis

Aan de bezoeker van het Open Huis en Open Huis op Zaterdag (OHOZ) te zien, stijgt het aantal dak- en thuislozen in Eindhoven.

Het is natuurlijk goed om te merken, dat deze mensen ons goed weten te vinden, maar het is toch ook een droevig gegeven. Vooral veel mensen uit Midden- en Oost-Europa (moelanders) zwerven door de stad zonder recht te hebben op opvang. Ze zijn niet regio-gebonden, wel Europeaan, maar toch geen recht op uitkering, huisvesting of zorg. Door het Schengenakkoord mogen ze wel hier zijn, maar voor hulp moeten ze naar hun land van herkomst. Vaak zijn de omstandigheden waarin zij verkeren mensonterend. Maar dat is de internationale politiek en ook de politiek in ons land brengt daar geen verandering in.

Daarom zijn inloophuizen zoals het Open Huis broodnodig om hen nog enige menselijkheid te geven. We doen dat met verve, met plezier en dat al heel lang. In mei hebben we het 12,5-jarig jubileum gevierd van OHOZ. De gasten - het waren er meer dan 40! - werden verwend met broodjes worst, naast koffie, thee en soep. De vrijwilligers werden getraakteerd op een High Tea.

Just deze vrijwilligers hebben we extra willen bedanken, omdat zij hun vrije zaterdag geven aan het ontvangen van alle gasten en hen van brood voorzien, wat van tevoren is klaar gemaakt. Er is altijd door straatpastor Rob Kosterman zelfgemaakte soep. Hij is ook de oprichter van het OHOZ. Op zaterdag was inloophuis 't Hemeltje dicht en de dak- en thuislozen konden nergens naar toe om even rustig te zitten. In de Catharinakerk is er het Open Huis van dinsdag t/m vrijdag. Op zaterdag zijn er concerten en is het niet mogelijk om ruimte te vinden om de gasten

op te vangen. In de winter was dat natuurlijk hartverscheurend: al die kleumende mensen zonder enige vorm van opvang.

Toen is Rob op zoek gegaan naar een andere ruimte. Die vond hij in de Petruskerk aan de Kloosterdreef. De eerste jaren van oktober tot april. Maar al snel bleek, dat het in de zomertijd ook hard nodig was. Sindsdien is er iedere zaterdag een lunch te halen en wat gezelligheid in de Petruskerk.

Over al lang open zijn: het Open Huis bestaat in september al 40 jaar en dat jubileum gaan we vieren. Daar hoort u tegen die tijd meer over. De feestcommissie is druk bezig met een programma, dat voor iedereen leuk zal zijn. We gaan voor onze gasten iedere dag iets bijzonders organiseren, maar ook onze vrijwilligers en donateurs zullen merken dat we jarig zijn. In de SAMEN van september laten we weten hoe dat eruit zal zien.

Bernadette van Litsenburg

Facing fears

We zijn allemaal wel eens ergens bang voor. Of het nou hoogtevrees, angst voor die ene presentatie of onzekerheid over de toekomst is. De ene keer kan je dit zo van je afzetten en de andere keer kruipt het onder je huid. Samen met Studium Generale organiseerde TINT in maart een avond met dit thema, getiteld 'facing fears'.

De avond begon met een peiling van het publiek. Waar zijn studenten zoal bang voor? Al snel verschenen de antwoorden op het scherm. Het begon 'onschuldig' met spinnen, vliegen en diep water. Na een tijdje kwamen ook de fundamenteelere angsten naar boven: de angst om alleen te sterven, de angst om afgewezen te worden of de angst om geliefd te worden (met de kwetsbaarheid die daarbij komt kijken). Ergens voelde dit als een geruststelling dat ik niet de enige ben die deze fundamentele angsten kent.

Zie je angsten onder ogen

Foto: Maud Staassen

Onze spreker, prof. dr. Neeltje Batelaan, gespecialiseerd in angststoornissen, legde uit dat angst in de basis een gezonde reactie is op dreiging. Het wordt een probleem als die angst een belemmering vormt in het dagelijks leven. Haar advies was simpel, maar in de praktijk een uitdaging: zie je angsten onder ogen. Dat betekent niet dat de angst direct verdwijnt, maar door de angst aan te gaan leer je dat de doemscenario's in je hoofd niet kloppen.

Dit werd concreet door een fear challenge aan het eind van de avond. Mensen met podiumangst mochten deze onder ogen komen door naar voren te komen en voorin de zaal (met een publiek van zo'n 250 man) iets te vertellen. Ik vond het mooi om te

zien hoe vrienden elkaar aanmoedigden om dit te proberen; samen durf je immers meer dan alleen.

Wat mij persoonlijk raakte in de voorbereiding, is de gedachte dat onze angsten vaak onze diepste waarden blootleggen. De angst om afgewezen te worden, verhult een diep verlangen naar verbinding. De angst om te falen kan getuigen van betrokkenheid bij wat we doen. Angst is daarmee niet alleen een vijand, maar ook een richtingwijzer naar wat er echt toe doet.

Na zulke avonden ben ik extra dankbaar dat ik mijn vertrouwen mag stellen in God. Dat geeft richting en hoop. In de Bijbel staan tal van voorbeelden van angst en de oproep om ons vertrouwen op God te stellen. Ik hoop dat we met elkaar een plek kunnen vormen waar je je angsten niet hoeft te verstoppen, maar waar je de moed vindt om ze onder ogen te zien, wetende dat je gedragen bent.

Anne-Wil van den Heuvel
 Event organizer/student-assistent
 bij TINT
 www.tint-eindhoven.nl

Open Huis Sint Cathrien
 dinsdag t/m vrijdag van 10.30 uur tot 13.30 uur in de Catharinakerk, Begijnenhof 2;
 op zaterdag van 12.00 uur tot 13.00 uur in de Petruskerk, Kloosterdreef 31.
 (12.15 – 12.45 uur meditatieve oecumenische viering)
 broodmaaltijd om 12.45 uur
 tel. 2569124; www.openhuiscathrien.nl
 IBAN NL75TRIO0198481446

Inloophuis 't Hemeltje
 Hemelrijken 117
 zondag t/m donderdag 12.00 - 15.00 uur
 tel. 2468785
 IBAN NL42INGB0006870550
 www.inloophuishemeltje.nl

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Ontmoetingskerk, Meerkollaan 3 T 2437651
Wijkredactie, Diepmeerven 26 T 2122563
E-mail: zuid.wijkredactie@pkn-eindhoven.nl
Kerkbeheer: dhr. V. Valstar T 06-19036008

Een vindplaats van Geloof, Hoop Liefde

Op de website van PKN Nederland vond ik deze zin: De Protestantse Kerk in Nederland is deel van de wereldwijde gemeenschap waarin mensen het goede nieuws van Gods liefde horen en delen.

Die belevenis kunnen we allemaal ervaren als we in de kerk komen op zondag of doordeeweeks. Op zondag worden we hartelijk welkom geheten door een vriendelijke gastheer of gastvrouw.

Aan de uitstraling van de kerk wordt veel aandacht gegeven, dit is eveneens onderdeel van de vindplaats van geloof, hoop en liefde. De kluscommissie en de poetsgroep hebben een grote rol daarin.

Ik wens iedereen een mooie zomer en Geloof, Hoop en Liefde in uw hart!

Marianne Osagiator
Voorzitter wijkgemeente Eindhoven-Zuid

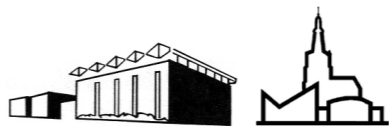
Eten in de kerk

Op woensdagen 10 en 24 juni wordt er gekookt in de Ontmoetingskerk. De maaltijd begint om 17.45 uur. Zin om mee te eten? Geef je dan de voorafgaande zondag voor 12.00 uur op via de intekelijst in de hal of bij 1 van de kokers.

Damesfietsen gevraagd.

Beste gemeenteleden. Een aantal Iraniërs die onze kerkdiensten in de Ontmoetingskerk bezoeken, heeft behoefte aan een fiets. Mocht u nog een in goede staat verkerende damesfiets hebben welke u niet meer gebruikt, dan hebben wij een goede bestemming voor die fiets.

Vriendelijk groetend, Wim Wiggers (06 10 49 50 66).

JOHANNESGEMEENTE

Johanneskerk, Mercuriuslaan 1bT 2435248
Wijkredactie, De Pannelaan 6 T 2912214
E-mail: redactie-woensel@pkn-eindhoven.nl
Koster: dhr. J. Huizinga T 06 36564112
Kerk in Son, Zandstraat 26, Son
Kerkbeheer: dhr. P. Greijdanus T 06 19546912
E-mail: kerkbeheerson@gmail.com

VIERINGEN

Zondag 7 juni

Voorganger Johanneskerk: ds. Kirsten Wuijster
Vandaag lezen we Jesaja 57: 14-19 en Mattheus 9: 9-13, waar we lezen dat Jezus aanligt met een tollenaar en de farizeeën oproept tot barmhartigheid.

Zondag 14 juni

Voorganger Johanneskerk: mw. Anneke Nieuwenhuizen
Voorganger Kerk in Son: ds. Marja van den Beld

Donderdag 21 juni – gezamenlijke dienst in de Johanneskerk

Voorganger Johanneskerk: mw. Berthilde van der Zwaag

Zondag 28 juni

Voorganger Johanneskerk: ds. Edina Melania Hadnagy
Voorganger Kerk in Son: dhr. Pieter Flach

VANUIT DE GEMEENTE

Kijk in de Wijk

Wekelijks komt er een nieuwsbrief 'Kijk in de Wijk' uit, waarin de berichten over de Johannesgemeente zijn te lezen. Wilt u op de hoogte blijven hiervan dan kunt u zich hierop gratis abonneren.

Actie: Gebruik je stem

Als vervolg op de actie: Laat de kerkklokken luiden voor gewortelde kinderen, komt er nu de actie Laat je stem horen voor gewortelde kinderen.

Deze actie kwam voort uit het kerkasiel in Kampen, waar al meer dan 500 dagen opvang wordt geboden aan de familie Babayants, en staat symbool voor alle kinderen in een vergelijkbare situatie.

Nu wordt de actie uitgebreid met een kaartenactie om je stem te laten horen naar de woordvoerders Asiel en Migratie in de Tweede Kamer en naar de minister.

Na de Pinksterdienst was er gelegenheid om kaarten te ondertekenen.

We verzamelen de kaarten en sturen deze in één pakket naar Kampen.

Kijk voor meer informatie en een voorbeeld: kerkasielkampen.nl/gebruik-je-stem/

Jeannet Venekamp

Training ds. Kirsten Wuijster

In januari van dit jaar ben ik begonnen aan een training: ik word opgeleid tot KPV-trainer bij het KPV-centrum van het Radboudumc. Die training is bedoeld voor geestelijk verzorgers, pastores, predikanten en kerkelijk werkers, die zich willen bezinnen op hun persoon en hun beroep.

Kirsten Wuijster

KRUISPUNTGEMEENTE

Adventskerk, Camphuisenstraat 4T 2520472
Wijkredactie, T 2097623
E-mail: w.gugler@filtnet.nl
predikant@kruispuntgemeente.nl
Website: www.kruispuntgemeente.nl
Kerkbeheer: dhr. T. Poot T 06 53362677
E-mail: beheerder@kruispuntgemeente.nl

VANUIT DE KERKENRAAD

Arabisch-Nederlandse gemeente ZuiderLichtFamilie (ZLF)

Met ingang van zondagavond 17 mei maakt de Arabisch-Nederlandse gemeente ZuiderLichtFamilie (ZLF) gebruik van ons kerkgebouw.

Ruim drie jaar geleden raakte Kruispunt betrokken bij het pioniersproject ZLF; toen een voormalig kerkenraadslid vanuit de kerkenraad in het bestuur en kernteam van ZLF is gegaan.

VIERINGEN

Door de komst van de ZLF is er een aanpassing van het vieringenrooster.

Het rooster van juni wijzigt, omdat besloten is dat ZLF op zondagen 1 en 3 van ons kerkgebouw gebruik mogen maken; hun diensten beginnen om 17.00 uur. Zondagen 2 en 4 zijn Kruispunt-bijeenkomsten om 19.00 uur, resp. kerkdienst en bijbelacademie.

LUTHERSE GEMEENTE

Kerkdiensten in Dommelhofstraat 1a
Wijkredactie, Amerlaan 2 T 2623104
E-mail: redactie@lutherszuidnederland.nl
Website: www.lutherszuidnederland.nl

UIT DE KERKENRAAD

Kerkenraadsverkiezing

Herma Haaksema en Dick Eekel treden af als kerkenraadslid. Herma blijft nog even aan en wordt op voordracht van het CvK door de kerkenraad benoemd als kerkrentmeester.

Vier personen komen voor herverkiezing in aanmerking, te weten: Coby Bouwens, Annemarie van Diepen, Rob Schaak en Marlies de Vries. Omdat er geen tegenkandidaten zijn worden zij herverkozen verklaard. De nieuwe kandidaten, Gerda Boon, Robert Jan Dijkman en Christian Fahner, worden om dezelfde reden verkozen verklaard.

Lutherroos

De Lutherroos blijft zesmaal per jaar verschijnen, want dan kan die nog actueel blijven. De oplage is wel kleiner geworden.

Tom Tempelaar, secretaris

UIT DE GEMEENTE

Kern Uitje

Op zaterdag 20 juni is er een gemeente-uitje voor de kern Eindhoven. De bedoeling is dat wij, in een ontspannen sfeer, elkaar kunnen ontmoeten en een gezellige middag mogen beleven.

Leerhuis Eindhoven

בית מדרש

27e leerhuis Eindhoven

Seizoen 2026-2027

met rabbijn Tzvi Marx

In het leerhuis ontmoeten predikanten en andere geïnteresseerden elkaar om te leren en te discussiëren over teksten uit TeNaCH, het Eerste Testament uit de Bijbel, onder de bezielande leiding van rabbijn Tzvi Marx.

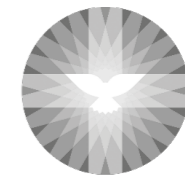
Profeet SAMUEL:

De dynamiek van Macht en Menselijkheid
In het bijbelboek 2 Samuel staan we oog in oog met een van de meest fascinerende figuren uit de

geschiedenis: Koning David. Waar 1 Samuel de opkomst van David beschreef, voert 2 Samuel ons mee naar het hart van zijn koningschap.

Onder de deskundige leiding van rabbijn Tzvi Marx duiken we in de gelaagde teksten van dit boek. We kijken verder dan de historische feiten en onderzoeken de tijdloze ethische en psychologische thema's die onder het oppervlak liggen.

Tienke de Vries
Secretaris Kerk en Israël Zuid

PROTESTANTSE KERK NEDERLAND WIERKROEP KERK & ISRAËL
CLASSIS NOORD-BRABANT, LIMBURG EN RHEINION WALLONIE

Informatie en Inschrijving

Data najaar 2026: 8 sep, 13 okt, 10 nov, 8 dec
Data voorjaar 2027: 19 jan, 16 feb, 16 mrt, 13 apr
Dinsdags: 10.30 - 12.30 uur

Bijdrage:

- € 180 voor het seizoen.
- In overleg zijn enkele lessen à € 30 te volgen.
- Als u wilt kennismaken met het leerhuis, bent u van harte welkom om een les bij te wonen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Voor meer informatie:

https://joods-christelijke-dialogo.nl/
27e-leerhuis-eindhoven-met-tzvi-marx/

Collage - kunst van eenvoud

Mijn naam is Frederika van Veen en ik ben lid van de Ontmoetingskerk. De mensen uit mijn kerk kennen me vanwege de kaarten met afbeeldingen van mijn collages.

Na mijn pensionering kreeg ik de gelegenheid om ruim twee jaar naar Arendonk te gaan en schildertechnieken te leren, en daar ontdekte ik een creatief talent. Voor mij een groot geschenk wat ik graag wil delen

Ann Voskamp schreef: een geschenk houdt nooit op een geschenk te zijn en is altijd bedoeld om door te geven. We ontdekken allemaal mooie zaadjes in onze tuin, die we mogen bewaken en bewerken.

Met fotograferen ben ik al mijn hele leven bezig. Als kind was ik al gefascineerd door licht en details.

Na mijn drukke baan en werkzaamheden ben ik zo dankbaar voor de tijd en ruimte om dit allemaal te ontdekken. Door onszelf te openen door middel van onze zintuigen, komt er beweging naar God en de mensen.

Een collage is een kunstvorm, waarbij men papier en lijm gebruikt. Ik gebruik allerlei soorten papier van tijdschriften, kranten en eigen schetsen. Voor de meeste collages scheur ik spontaan hele kleine stukjes papier en op afstand zie je niet, dat het een collage is.

Voor gebouwen en steden knip ik vaak rechte vormen. Scheuren geeft nogal eens verrassende effecten, dus mijn tafel ligt vol met kleine stukjes papier. Soms begin ik op grote doeken te schilderen, maar daaroverheen ga ik toch weer plakken om het spannend te maken.

Ik ben een zoekend mens en dus probeer ik uit de chaos een samenhangend geheel te maken en dat geeft me rust. Op deze manier heb ik mijn manier van uitdrukken ontdekt; mijn persoonlijke ervaringen en emoties kan ik erin kwijt.

Ik heb vijf verschillende thema's: architectuur, natuur, religie, portretten en objecten.

Ik heb vaak geen onderwerp in mijn hoofd en begin met het schuiven van de papiertjes. En dan kijk ik op afstand of er iets in te ontdekken is. Ik probeer altijd harmonie te zoeken en met kleuren diepte te creëren. Als er spanning tussen de raakvlakken ontstaat, ben ik altijd enthousiast. Ik werk vanuit mijn wezen en mijn ogen doen de rest. Het is een proces van loslaten en ontvangen.

Waarom religie? Omdat het religieuze leven en ervaringen me raken en vooral het lijden van Jezus. Het diepe verdriet zit ook in mij en dat komt in mijn portretten vaak naar buiten. De portretten maak ik altijd uit mijn hoofd en altijd zie ik mijzelf of mijn moeder erin. Het helpt mij om mijn verdriet te verwerken, ook omdat ik mijzelf vaak verwonder over wat er ontstaat. Voor mij is dat mysterie.

In mijn bloemencollages zit veel vreugde en architectuur vind ik mateloos interessant.

Veel gebouwen lijken soms op afbeeldingen van Escher; ze kloppen dan niet, maar in mijn werkelijkheid wel. Vaak oude en nieuwe gebouwen naast elkaar in een willekeurige stad en het liefst maak ik zwevende gebouwen opgetild naar een hoger niveau, omdat mijn blik dan op God is gericht.

Vormen en schaduwen intrigeren me en het lijnenspel kan wel eens bizar zijn, omdat ik alles wil verbinden. Kloosters hebben vaak gedempte kleuren omdat ik de sereniteit en de diepte wil laten zien.

Kunst is voor mij liefde. Edvard Much zei: Kunst wordt geboren uit het leven van mensen en komt voort uit vreugde en verdriet en vooral het laatste. Het geloof inspireert me en op deze manier tijdens

het creëren voel ik, dat ik gedragen word. In mijn werk heb ik regelmatig kruizen gemaakt en overal waar ik kom vallen ze me op. Het kruis betekent voor mij niet alleen lijden, maar vooral licht en dat probeer ik ook zo door te geven.

Met werken van Jezus probeer ik de emotie van Jezus bij de Hem aangedane vernederingen, smart en zijn duldzaam ondergane lijden tot uiting te brengen. Andere collages hebben een ruimer religieus raakvlak, dus maak ik dan wel onderscheid tussen religie en spiritualiteit.

De relatie kunst en religie blijft me verwonderen. Zoveel Bijbelse verhalen zijn uitgebeeld en ik geloof ook, dat intense ervaringen moeilijk te verwoorden zijn, omdat ze zo verdiepend, mysterieus en kritisch zijn. We proberen veel weg te drukken, omdat het niet te verklaren is en daarom proberen de kunstenaars dit in kunstzinnige omgangsvormen om te zetten. Kunst geeft dan een menselijke behoefte aan verwondering en ook om geloof uit te drukken in een diepe dimensie.

Ik heb altijd de verhalen van Leo Steinhauer met zeer veel interesse gelezen en we missen dan ook deze bijzondere unieke en getalenteerde kunstenaar, die zo goed de rubriek Kerk, Geloof en Kunst beschreef.

Als u werk van mij wilt bekijken, dan kunt u naar Frederikavanveen.nl gaan.

Frederika van Veen

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Etappe 21: Van Neresheim via Giengen (Brenz) naar Langenau

Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige
stappers

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

De hier beschreven etappe omvat de laatste dag van onze wandeling in 2024 en de eerste dag van die in 2025.

Neresheim: De abdijkerk van Neresheim behoort tot de belangrijkste kerkgebouwen uit de late barok. Het is het laatste grote werk van architect Balthasar Neumann (1687-1753), die onder andere bekend staat om zijn prachtige koepels. Men zegt dat Neumann er hier in geslaagd is om de lange en centrale ruimte te laten versmelten tot één monumentale ruimte.

Daarbij zijn de plafonds rijkelijk versierd met kleurrijke en goed gecomponeerde fresco's van de schilder Martin Knollers (1725-1804), een hoogtepunt van de barokke kerkschilderkunst, voor sommige Nederlandse protestanten zeker een 'openbaring'.

Het was heerlijk om in Neresheim te overnachten in de voormalige cellen of liever gezegd ruime kamers van de kloostermunniken. 's Avonds namen we nog deel aan het vespergebed van de monniken en konden we bij een broeder nog iets te drinken kopen, voordat het klooster om 20.00 uur sloot en ons onderdempelde in de stilte van het kloosterleven.

Ook het klooster was duidelijk niet ontsnapt aan de economische opleving na de Dertigjarige Oorlog. Alles was vakkundig uitgevoerd, met kostbare materialen en barok versierd. Alleen het ontbijt herinnerde er nog aan dat we in een

klooster hadden overnacht.

Als oud benedictijnenklooster was Neresheim ver van de steden gebouwd, en dus liepen we nu weer door veel natuur en landbouwgebruikte velden en bossen.

De volgende halte was de eveneens barok ingericht katholieke Sint-Joriskerk (St. Georg) in Auernheim (Härtsfeld). De kerk ligt niet in het dorp, maar iets buiten het dorp op een heuvel. Er stond hier waarschijnlijk al in de 10^e eeuw een kerk, maar de huidige kerk is pas in de 18^e eeuw herbouwd.

Het doel van deze laatste etappe van het jaar 2024 was Giengen an der Brenz, dat ons gelukkig meteen verwelkomde met zijn zwembad (Bergbad)! Giengen is in Duitsland onder andere bekend vanwege de Steiff-teddyberen die hier vandaan komen.

Lang voordat Giengen in de 11^e eeuw voor het eerst werd genoemd, waren hier al Romeinse wegenbouwers aan het werk om te zorgen voor een goed functionerend wegennet. Tijdens de Reformatie werd Giengen, net als veel andere vrije rijkssteden in Zuid-Duitsland, protestants (1528/1531). Daarna was Giengen eeuwenlang een overwegend protestantse stad.

Dit jaar hebben we onze wandeling in Giengen an der Brenz weer opgepakt. Het was een regenachtige, koele dag. Zoals gebruikelijk in de Schwäbische Alb moesten we eerst een steile klim achter de rug hebben om vervolgens weer over uitgestrekte velden in zuidwestelijke richting af te dalen.

Als we pelgrims naar Santiago de Compostella waren geweest, hadden we het ons gemakkelijk kunnen maken, want bij Hürben ligt een pelgrimsroute naar Santiago in miniatuurformaat. De route van Giengen naar Santiago de Compostella wordt hier op schaal 1:1000 weergegeven. Dat komt neer op een afstand van 2,5 kilometer!

De omgeving biedt vooral natuurhistorische attracties, zoals de Charlottenhöhle, de langste (587 meter) toegankelijke druipsteengrot van de Schwäbische Alb. Tegelijkertijd staat het gebied en Unesco-werelderfgoed Lonetal bekend om de kleine, meestal volledig plastische ivoren beeldjes die in de 20e eeuw zijn ontdekt. De beeldjes, gesneden met stenen werktuigen uit mammoethoektanden, tonen de voor de mens belangrijke jachtdieren, maar ook gevaarlijke tijdgenoten zoals de holenbeer en de holenleeuw. Een spectaculaire uitdrukking van deze fascinatie is de leeuwmens, een wereldwijd uniek ivoren beeldje.

Luther kon hier niets van weten; het zou hem ook niet echt hebben geïnteresseerd; daarvoor was zijn eigen tijd te turbulent. Het doel van onze reis was Langenau, niet ver van Ulm.

Markus Matthias

Samen naar de kerk in mei 2026

De meeste diensten zijn online te volgen:

Johanneskerk en De Kapel: via kerkdienstgemist.nl
 Wijkgemeente-Zuid/Ontmoetingskerk via: www.pkn-eindhoven.nl/eindhoven-zuid-vieringen
 Kruispunt via: www.kerkdienstgemist.nl en www.xpunt.info

Let ook op nadere aankondigingen via de website www.pkn-eindhoven.nl en de weekbrief van uw wijkgemeente!

Bovenaan de wijkberichten vindt u de adresgegevens van de betreffende wijkerken.

Zondag 7 juni 2026 Collectiedoel: Kerk in Actie - Zending

Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	Kapeldialoog (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. M. Kroon
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
Ontmoetingskerk	10.00 uur	mevr. B. van der Zwaag
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

Zondag 14 juni 2026 Collectiedoel: door wijk te bepalen

Johanneskerk	10.00 uur	mevr. A. Nieuwenhuizen
	12.00 uur	pastor J. De Schepper oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. M. van den Beld
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	ds. W. Gugler
Ontmoetingskerk	10.00 uur	dhr. J. Lankhaar
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. B.J. van Haarlem

Zondag 21 juni 2026 Collectiedoel: Villa Vrede Utrecht

Johanneskerk	10.00 uur	gezamenlijke dienst in Son
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	mevr. B. van der Zwaag
Kruispunt	10.00 uur	mevr. T. Broere
Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. G. Loeve
Lutherse gemeente	10.30 uur	mevr. R. Romken-Pfaff

Zondag 28 juni 2026 Collectiedoel: Kerk in Actie - Werelddiaconaat

Johanneskerk	10.00 uur	ds. E-M Hadnagy
	12.00 uur	pastor J. De Schepper oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	dhr. P. Flach
Kruispunt	10.00 uur	dhr. G. van Werven
	19.00 uur	bijbelacademie
Ontmoetingskerk	10.00 uur	dhr. P. Molenaar
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

De kapel

VIERINGEN

Zondag 7 juni
 Johanneskerk - 12.00 uur
 Kapeldialoog

Zondag 14 juni
 Johanneskerk - 12.00 uur
 Oecumenische viering,
 Jef De Schepper

Zondag 21 juni
 Johanneskerk - 12.00 uur
 Viering Velerlei

Zondag 28 juni
 Johanneskerk - 12.00 uur
 Oecumenische viering,
 Jef De Schepper

De collecte in elk van onze vieringen is voor onze goede doelen: de Huiskamer voor Vluchtelingen en Vluchtelingen in de Knel.

OECUMENISCHE, LITURGISCHE VIERINGEN

Een oecumenische, liturgische viering wordt door vrijwilligers van de liturgiegroep samen met een voorganger voorbereid. Tijdens de viering lezen we teksten uit de Bijbel. Daarbij volgen we meestal het oecumenisch leesrooster maar gaan daar vrij mee om. Soms lezen we ook teksten uit andere tradities en uit de eigen tijd. We tasten en zoeken naar hoe de oude verhalen uit de Bijbel in ons leven nu van betekenis kunnen zijn en spelen in op de actualiteit. We delen brood en wijn met elkaar.

We zien de vieringen als gemeenschapsgebeuren en zetten daarom de stoelen in een halve cirkel zodat we elkaar zien. De voorgangers hebben verschillende achtergronden waardoor iedere viering een eigen accent krijgt. Het koor van De Kapel luistert deze vieringen muzikaal op en ondersteunt de samenzang. Na de viering treffen we elkaar bij koffie en thee. Wees welkom.

VIERINGEN Velerlei

Viering Velerlei - zondag 21 juni
 In de Viering Velerlei op 21 juni staan we stil bij VN Vluchtelingendag (die jaarlijks valt op 20 juni).

Vluchtelingen zijn geen statistieken. Het zijn mensen zoals jij en ik. Mensen die van het ene op het andere moment alles achter moeten laten.

We lezen uit het waargebeurde reisverhaal van Mukisa. Door verhalen zoals dat van hem te delen geven we aandacht aan de mensen die gedwongen op de vlucht zijn. Voor het behoud van hun rechten, behoeften en dromen. Zodat ze niet alleen kunnen overleven, maar ook weer een nieuw leven kunnen opbouwen.

We laten ons inspireren door Matteus 25, bron voor de 7 barmhartigheden. Dialoog staat centraal.

Jaap Nauta en Sjef Ernes

Wie Wat Waar

ALGEMENE KERKENRAAD

Voorzitter: dhr. H. Grootjans,
 p/a Camphuysenstraat 4,
 5615 KS Eindhoven, tel. 2985888,
 e-mail: AK.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
 Scriba: vacant
 e-mail: AK.scriba@pkn-eindhoven.nl

DIACONIE

Voorzitter: mw. D. Verburg-Burger,
 e-mail: CvD.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
 Secretaris: vacant
 e-mail: cvd.secretaris@pkn-eindhoven.nl
 IBAN: NL62 RABO 0373 7369 32
 t.n.v. College van Diakenen Protestantse
 Gemeente Eindhoven o.v.v. uw doelbestemming

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Predikant: vacant
 Kerkelijk werker: dhr. L.T. Wijbenga,
 De Sitterlaan 80, 5505 AE Veldhoven,
 tel: 06-19356774, e-mail:
 ehvzuid.kerkelijkwerker@pkn-eindhoven.nl,
 niet bereikbaar tussen donderdag 18.00 uur en
 zaterdag 10.00 uur
 Scriba: mw. A.M. van Bergen,
 Oudaen 82, 5653 KH, tel. 06-10958037,
 e-mail: ehvzuid.scriba@pkn-eindhoven.nl
 Pastorale kerngroep, e-mail:
 ehvzuid.kerngroep@pkn-eindhoven.nl
 IBAN wijkfonds: NL88 RABO 0373 7187 13
 t.n.v. Wijkgemeente Eindhoven-Zuid - wijkfonds
 o.v.v. uw doelbestemming
 IBAN bloemenfonds: NL87 RABO 0373 7369 67

Kerkbladbezorging:

Strijp-Gestel-Meerhoven:
 dhr. T. Schneider, tel. 2518614
 Stratum-Tongelre:
 dhr. J. Trapman, tel. 2122482
 e-mail: j.trapman@chello.nl

JOHANNESGEMEENTE

Predikant: mw. K.M. Wuijster,
 Ithacastraat 28, 5631 JE, tel. 8795522,
 e-mail: k.wuijster@gmail.com
 Kerkelijk werker: mw. L. Klein Wolterink
 Scriba: mw. A. Buitenhuis-Kreeft,
 Chamonixlaan 19, 5627 LX, tel. 06-12392751,
 e-mail: Johannesgemeente.scriba@pkn-eindhoven.nl
 IBAN: NL66 RABO 0373 7187 21
 t.n.v. Johannesgemeente - wijkfonds
 o.v.v. uw doelbestemming

Kerkbladbezorging:

dhr. S. Nauta, tel. 2425633
 e-mail: nauta.sjaak@gmail.com

KRUISPUNTGEMEENTE

Predikant: dhr. W. Gugler,
 Vullingspark 6, 5591 DB Heeze, tel. 2097623,
 e-mail: predikant@kruispuntgemeente.nl
 Scriba: mw. G. van den Bos-van Voorst,
 Akkerwinde 13, 5684 HG Best, tel. 06-48126533,
 e-mail: scriba@kruispuntgemeente.nl
 IBAN: NL13 RABO 0373 7187 05
 t.n.v. Kruispuntgemeente - wijkfonds
 o.v.v. uw doelbestemming

EVANGELISCH-LUTHERSE GEMEENTE ZUID-NEDERLAND

Predikant: vacant
 Scriba: dhr. T. Tempelaar, Amerlaan 2,
 5626 BP, tel. 2623104,
 e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

KINDERDIENST/JEUGDWERK

Eindhoven-Zuid,
 Floor de Nooij, tel. 2122563,
 e-mail: smits.de.nooij@hetnet.nl
 Johannesgemeente,
 Linda van Dijk, tel. 06-10258550,
 e-mail: l.e.vandijk@gmail.com
 Kruispuntgemeente
 Hanna Hardeman-van der Zwan,
 e-mail: bertenhanna@gmail.com

STUDENTENPASTORAAT/TINT

Studentenpastor/life coach: mw. M.S. van Tuijl
 e-mail: m.v.tuijl@tue.nl
 TU/e Atlas
 Postbus 513, 5600 MB Eindhoven
 www.tint-eindhoven.nl
 Scriba: dhr. W. Mak, Grondhevel 20,
 5685 AV Best, tel. 0499-310383,
 e-mail: willem.mak@xs4all.nl

PREDIKANTEN/GEESTELIJK VERZORGERS

GGZE Grote Beek, mw. A. Bremmer,
 tel. 06-83667851, e-mail: Alice.Bremmer@ggze.nl
 GGZE Grote Beek, mw. I. Hyvärinen,
 tel. 2970619, e-mail: ai.hyvarinen@ggze.nl
 GGZE De Woenselse Poort, dhr. B.Veldhorst,
 tel. 2613791, e-mail: bj.veldhorst@ggze.nl
 MMC, mw. Petra Zweers, tel. 8889582
 Petra.Zweers@mmc.nl
 Mw. K. Seijdel, e-mail: info@zinlab.nl,
 tel.06-17137235

INLOOPHUIS 't HEMELTJE

Voor informatie zie rechts onderaan op de middenpagina's.

OPEN HUIS SINT CATHRIEN

Voor informatie zie rechts onderaan op de middenpagina's.

KINDERTELEFOON Zuidoost-Brabant

Tel. 0800-0432 (gratis)
 iedere dag van 14.00-20.00 uur

SENSOOR (SOS Telefonische Hulpdienst)

Tel. 0900-0767 of 040-2125566
 24 uur per dag, 7 dagen per week emotionele
 ondersteuning. Chat en e-mail: www.sensoor.nl
 Info: www.sensoor.nl/brabant

Uitgave van de Protestantse Gemeente Eindhoven
pkn-eindhoven.nl
 periode: 07-06-2026 t/m 04-07-2026

Jaargang 55, no. 6

Samen

Versijnt 10 maal per jaar

Adres Hoofredactie van SAMEN
 Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
 Telefoon: 040 252 2575
 E-mailadres: samen.redactie@pkn-eindhoven.nl

Leden van de Hoofredactie van SAMEN
 Jaap Stooker, Gea Vos en Joke Wytzes-de Bie

Attentie

Het volgende SAMEN-nummer:
 05-07-2026 t/m 05-09-2026

Inleverdata t.b.v. het volgende SAMEN-nummer:

- 15 juni: kopij voor het wijkbericht bij de wijkredactie
- 17 juni: complete wijkbericht bij de hoofdredactie
- 10 juni: kopij van schriftelijke reacties op artikelen bij de hoofdredactie
- 17 juni: kopij voor het overige gedeelte bij de hoofdredactie

Kerkelijk Bureau

Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
 Geopend op afspraak
 Telefonisch bereikbaar:
 - maandag t/m donderdag van 09.00 – 11.30 uur
 - telefoon: 040 252 2575
 E-mailadres: kerkelijk.bureau@pkn-eindhoven.nl

Protestantse Gemeente Eindhoven

IBAN: NL91 RABO 0373 7186 59 t.n.v.
 Protestantse Gemeente Eindhoven
 o.v.v. uw doelbestemming

Collectebonnen

U kunt een veelvoud van € 20,00 storten op
 IBAN: NL69 RABO 0373 7186 67 t.n.v.
 PGE - Collectebonnen o.v.v. adresgegevens
 en aantal bonnen van €1,- en/of €2,-.
 De bonnen worden u daarna zo spoedig mogelijk
 toegestuurd.

Kerkblad SAMEN

IBAN: NL03 RABO 0373 7186 91 t.n.v.
 PGE - Kerkblad SAMEN o.v.v. gift SAMEN

Indien een artikel uit dit kerkblad wordt
 overgenomen, dan met bronvermelding.
 Op de foto's rust copyright.
 Alle herkenbare personen op foto's hebben
 hun toestemming voor publicatie verleend.

Drukwerk: Snep

Collecte

U kunt uw collectebijdrage overmaken op IBAN nummer NL47 RABO 0373 7186 75 t.n.v. PGE-collecten onder vermelding van de afkorting van uw wijkgemeente (JK = Johannesgemeente, KP = Kruispuntgemeente en OK = Wijkgemeente-Zuid), de datum van de zondag en het collectiedoel.

Sympathy for the Devil (The Rolling Stones 1968)

Please allow me to introduce myself
I'm a man of wealth and taste
I've been around for a long, long year
Stole many a man's soul and faith

I was 'round when Jesus Christ
Had his moment of doubt and pain
Made damn sure that Pilate
Washed his hands and sealed his fate

(Refrein) Pleased to meet you
Hope you guess my name
But what's puzzling you
Is the nature of my game

I stuck around St. Petersburg
When I saw it was a time for a change
Killed the tsar and his ministers
Anastasia screamed in vain

I rode a tank
Held a general's rank
When the blitzkrieg raged
And the bodies stank

Refrein

I watched with glee
While your kings and queens
Fought for ten decades
For the gods they made

I shouted out,
"Who killed the Kennedys?"
When after all
It was you and me

Let me please introduce myself
I'm a man of wealth and taste
And I laid traps for troubadours
Who get killed before they reach Bombay

Refrein

Just as every cop is a criminal
And all the sinners saints
As heads is tails
Just call me Lucifer
'Cause I'm in need of some restraint

So if you meet me
Have some courtesy
Have some sympathy, and some taste
Use all your well-learned politesse
Or I'll lay your soul to waste, um yeah

Refrein

Tell me baby, what's my name
Tell me honey, can ya guess my name
Tell me baby, what's my name
I tell you one time, you're to blame

In de jaren '70 werd dit lied van The Stones in sommige kerken als verheerlijking van de duivel gezien en Mick Jagger, de zanger van The Rolling Stones, een duivelsaanbidder. Luisteren naar het lied zou de poort openzetten voor kwade machten.

Helaas blij ik dan toch een soort duivelsaanbidder en word ik aangetrokken door het kwade, want ik kan een dergelijke slechte inhoud in het lied niet vinden. Ook kan ik niet beamen dat het lied een slechte invloed moet hebben op mensen vanwege de tekst die zou oproepen tot geweld.

In het lied worden gruweldaden uit de wereld-geschiedenis genoemd gezien door de ogen van Lucifer. Op een vrij vrolijke muziek worden achtereenvolgens onder andere de verzoeking in de woestijn, de kruisiging van Jezus van Nazareth, de moord op tsaar Nikolaas II en zijn familie door de bolsjewieken, de Blitzkrieg, de Honderdjarige Oorlog en de vermoorde broers John en Robert Kennedy opgesomd.

In het midden van het lied komt een strofe:

*Just as every cop is a criminal
And all the sinners saints
As heads is tails
Just call me Lucifer
'Cause I'm in need of some restraint*

"As heads is tails" (kop of munt – kop en munt) suggereert, als je de betekenis van de vorige twee regels in overweging neemt, dat moraliteit niet zo zwart-wit is. Een mens heeft beide kanten in zich: het goede en het kwade. Dat laat het lied horen met de verschillende daden van wreedheid en corruptie uit de menselijke geschiedenis.

Hoewel de Duivel zichzelf niet vrijpleit van zijn slechte daden, verwijst de titel van het nummer naar het immorele dat ook in mensen zit. We kunnen onze eigen kwaadaardigheid en gruweldaden die in de geschiedenis zijn gebeurd niet alleen toeschrijven aan externe krachten zoals de Duivel.

De duivel stelt zich voor als iemand met geld en smaak. Eigenlijk een keurige man. Maar die keurige man blijkt toch kwade trekken te hebben, die hij ook beschrijft

De tekst gaat, zoals ik het lees, over de tweeslachtigheid van de mens - dat wil zeggen, de natuurlijke neiging van mensen tot kwaad, maar ook tot goed.

*So if you meet me
Have some courtesy
Have some sympathy, and some taste
Use all your well-learned politesse
Or I'll lay your soul to waste*

Dus geef de Duivel – een ander – onszelf - wat ruimte door een stap terug te doen. Oordeel en veroordeel niet te snel. We moeten ook naar onszelf kijken, onszelf onderzoeken en onszelf verantwoordelijk houden voor onze daden.

Jaap

